

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 8Cdo/208/2020  
Identifikačné číslo spisu: 6718200900  
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021  
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6718200900.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu W.. O. A., bývajúceho v obci K. L., D. č. XXX/XX, zastúpeného spoločnosťou URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého č. 17, IČO: 36 646 181, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná č. 5952/63, IČO: 42 499 500, o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou a o náhradu platu, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 19 Cpr 5/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. novembra 2019 sp. zn. 15 CoPr 7/2019, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. novembra 2019 sp. zn. 15 CoPr 7/2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru; náhrady platu od 19. februára 2018 do času, kým mu žalovaný umožní pokračovať v štátnozamestnaneckom pomere; a trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že mu v októbri roku 2017 bol zo strany žalovaného doručený list s názvom „Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou“ zo 16. októbra 2017 (č. l. 7), v ktorom žalobcovi vytkol porušenie povinností vyplývajúcich z § 60 ods. 1 písm. a/, d/, e/, h/ a m/ zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 400/2009 Z. z.“); 4 dielu ods. 21 a 6 dielu ods. 58 Interného riadiaceho aktu č. 7/2014 „Smernice o organizácii a riadení prevádzky služobných motorových vozidiel“ [ďalej len „IRA č. 7/2014“; (č. l. 33)]; 2 dielu, 3 oddielu ods. 22 písm. j/ Interného riadiaceho aktu č. 2/2016 „Služobného poriadku“ [ďalej len „IRA č. 2/2016“; (č. l. 24)]. Vzhľadom k týmto porušeniam žalovaný so žalobcom skončil štátnozamestnanecký pomer výpoveďou podľa § 75 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 78 ods. 1 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 55/2017 Z. z.“) z dôvodu, že u žalobcu je daný dôvod na okamžité skončenie štátnozamestnaneckého pomeru. Žalobcovi ešte predtým doručil upozornenie o závažnom porušení služobnej disciplíny (č. l. 56). Závažné porušenie služobnej disciplíny malo spočívať v tom, že 13. apríla 2017 majetok v správe služobného úradu žalovaného, t. j. služobné motorové vozidlo zn. E. G., EVČ: J. XXX Q. (ďalej len „služobné motorové vozidlo“) použil žalobca na neoprávnené a výlučne súkromné

účely, ktoré nesúviseli s výkonom štátnej služby. Žalobca listom z 19. februára 2018 oznámil žalovanému, že trvá na ďalšom zamestnávaní (č. l. 10). Podľa názoru žalobcu v jeho prípade nedošlo k porušeniu služobného poriadku. S prihliadnutím na jeho funkciu, ktorú vykonával viac ako 25 rokov bez akéhokoľvek porušenia služobnej disciplíny, na jeho dovtedajší postoj k plneniu služobných povinností, na situáciu, v ktorej k tvrdenému porušeniu služobnej disciplíny malo dôjsť (manželku a syna odviezol v rámci služobnej cesty a nerobil kvôli nim žiadnu zachádzku), na intenzitu porušenia služobnej disciplíny, nedosahovala stupeň jeho závažného porušenia, ktorý by opodstatňoval žalovaným zvolený sankčný prostriedok vo forme skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Výnimočný a nepredpokladaný odvoz svojej manželky a syna v rozsahu 2,8 km v rámci vykonávanej služobnej cesty nemôže byť podľa jeho názoru považovaný za závažné porušenie služobnej disciplíny. Žalovaný konanie žalobcu vyhodnotil neproporcionálne.

2. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. septembra 2018 č. k. 19 Cpr. 5/2018 - 132 konanie v časti o poskytnutie náhrady platu vo výške 71,20 € a o poskytnutie náhrady platu za obdobie po 1. apríli 2018 zastavil (I.); určil, že skončenie štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu a žalovaného na základe výpovede žalovaného žalobcovi zo 16. októbra 2017 je neplatné (II.); štátnozamestnanecký pomer žalobcu a žalovaného trvá ďalej (III.); žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.459,60 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (IV.); rozhodol o trovách konania (V.).

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 13. marca 2019 sp. zn. 15 CoPr 7/2018 (č. l. 183) rozsudok súdu prvej inštancie (č. l. 132) vo výrokoch II. až V. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Súd prvej inštancie po zrušení svojho rozhodnutia odvolacím súdom rozsudkom zo 4. septembra 2019 č. k. 19 Cpr 5/2018 - 278 žalobu vo zvyšnej časti zamietol (I.); rozhodol o trovách konania (II.).

4.1. V rámci súdneho konania súd prvej inštancie považoval za sporné, či konanie žalobcu dňa 13. apríla 2017 je závažným porušením služobných povinností; či z tohto dôvodu možno skončiť štátnozamestnanecký pomer; či výpoveď je primeranou sankciou za takéto konanie; či od žalovaného možno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie žalobcu. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že skutok z 13. apríla 2017 (o 14.07h), ktorý bol dôvodom výpovede, sa stal. Žalobca v zázname o prevádzke služobného motorového vozidla (č. l. 49) zaznamenal, že v čase od 12.30h do 14.20h bol v Krupine a že v čase od 14.20h do 14.40h sa mal dopravovať z Krupiny do obce Dobrá Niva, kde mal vykonávať dozor. Žalobca si tak počas pracovnej doby neplnil svoje pracovné úlohy, nachádzal sa na inom mieste, ako uvádzal v tomto zázname a počas pracovnej doby uskutočnil prevoz svojej manželky a syna služobným motorovým vozidlom k obchodnému domu, ktorého priestory spoločne s nimi navštívil. Uvedené konanie súd prvej inštancie vyhodnotil ako porušenie jeho povinností vyplývajúcich z § 60 ods. 1 písm. a/, m/ zákona č. 400/2009 Z. z.; vyplývajúcich IRA č. 7/2014 a č. 2/2016. V zmysle týchto ustanovení mohol žalovaný uplatniť voči žalobcovi sankcie výpovede ako aj okamžitého skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, pričom žalobca bol s týmito internými riadiacimi aktami žalovaného vopred oboznámený. O konaní žalobcu z 13. apríla 2017 sa vedúci služobného úradu (prezident Finančnej správy) dozvedel až za účinnosti zákona č. 55/2017 Z. z. Pri posúdení miery intenzity porušenia služobných povinností sa súd prvej inštancie riadil záväzným právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého používanie služobného vozidla na súkromné účely, hoci aj na 23 minút, je neakceptovateľné a zľahčovanie danej situácie žalobcom je neudržateľné. Dôležitým je argument žalovaného, že práve v tomto časovom úseku mohlo dôjsť k dopravnej nehode a prípadnému zraneniu a usmrteniu nepovolene vezúcich sa osôb v služobnom motorovom vozidle, čo by znamenalo zodpovednosť žalovaného za prípadnú náhradu škody voči týmto osobám. Vzhľadom na názor odvolacieho súdu ohľadom intenzity porušenia z neho vychádzal a žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Odvolací súd rozsudkom z 27. novembra 2019 sp. zn. 15 CoPr 7/2019 (č. l. 337) rozsudok súdu prvej inštancie (č. l. 278) potvrdil (I.); rozhodol o trovách konania.

5.1. Odvolaním žalobcu napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP), v celom rozsahu sa stotožnil aj s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 2 CSP) a pre zdôraznenie jeho správnosti v kontexte s odvolacími námietkami žalobcu uviedol nasledovné.

5.2. Tvrdenie žalobcu, že výsluchom svedkov bola preukázaná ešte menšia závažnosť porušenia služobnej disciplíny podľa odvolacieho súdu neobstoí, práve naopak z výpovedí svedkov považoval za preukázané, že žalobca sa počas pracovnej doby podľa vopred určeného plánu nenachádzal na miestach, kde mali byť vykonávané kontroly a bolo potvrdené, že služobné motorové vozidlo bolo spozorované pri nákupnom centre Mercury Market vo Zvolene a týmto vozidlom boli prepravované cudzie osoby. Rovnako považoval za preukázané, že žalobca nevykonával kontrolu miest podľa plánu, teda si svoje povinnosti neplnil riadne. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že skutok, ktorý je dávaný za vinu žalobcovi sa stal; žalobca v konaní nespochybnil, že z jeho strany došlo k porušeniu služobných povinností, namietal iba intenzitu. V konaní bolo preukázané, že žalovaný dal žalobcovi výpoveď listom zo 16. októbra 2017, t. j. za účinnosti zákona č. 55/2017 Z. z.; skutok, ktorý bol posúdený ako závažné porušenie služobnej disciplíny sa však stal 13. apríla 2017, t. j. za platnosti zákona č. 400/2009 Z. z. Žalobca sa v čase spáchania disciplinárneho porušenia mal správať v súlade s vtedy platnými predpismi (zákonom č. 400/2009 Z. z.), medzi ktoré nepatria len zákony, ale aj právne normy nižšej právnej sily (interné riadiace akty). Žalovaný v súlade so zmocňujúcim ustanovením § 75 zákona č. 400/2009 Z. z. vydal IRA č. 7/2014 a č. 2/2016, ktorými bol žalobca povinný dôsledne sa riadiť. Žalovaný správne pri posúdení jeho porušenia štátnozamestnaneckej disciplíny postupoval podľa platných právnych a interných predpisov, po zrušení zákona č. 400/2009 Z. z. žalovaný aplikoval správne zákon č. 55/2017 Z. z. s absenciou prechodných ustanovení viažucich sa na tento prípad. Podľa odvolacieho súdu vzhľadom na okamžitú aplikabilitu nového zákona v dôsledku absencie prechodných ustanovení tento postup považoval za správny a námietky vo vzťahu k neoboznámeniu sa so služobným poriadkom v zmysle nového zákona nepovažoval za dôvodné. Zákon č. 55/2017 Z. z. v ustanovení § 75 ods. 1 písm. g/ tiež upravuje možnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, pričom nová právna úprava zaviedla jednotnú úpravu zodpovednosti štátneho zamestnanca za porušenie služobnej disciplíny. Posúdiť, či a ak k porušeniu služobnej disciplíny došlo, môže iba generálny tajomník na základe odporúčacieho stanoviska poradnej komisie. Dôvodom výpovede podľa ods. 1 písm. g/ tohto zákona sú prípady, kedy služobný úrad mohol skončiť štátnozamestnanecký pomer so štátnym zamestnancom okamžite, ale túto možnosť nevyužil prípadne mu zákon pri určitej kategórii štátnych zamestnancov zakazuje okamžite skončiť štátnozamestnanecký pomer, avšak skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou mu umožňuje. Dôležitým časovým údajom je čas oznámenia upozornenia o závažnom porušení služobnej disciplíny. Z hľadiska skutkového stavu súd prvej inštancie správne skúmal tento časový údaj vo vzťahu k dôkazu - upozornenie na porušenie služobnej disciplíny z 22. septembra 2017 (č. l. 56). Disciplinárna zodpovednosť štátneho zamestnanca je upravená v piatej časti zákona č. 55/2017 Z. z., podľa ktorej aj žalovaný postupoval. Aj zákon č. 55/2017 Z. z. v ustanovení § 109 upravuje služobný poriadok, keď podľa ods. 1 tohto ustanovenia služobný úrad vydá služobný poriadok po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný. To znamená, že zákonom bol služobný úrad priamo zmocnený na vydanie tohto predpisu, ale s podmienkou, že bude udelený súhlas zamestnancov, čo v konaní bolo preukázané. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia v služobnom poriadku je služobný úrad oprávnený najmä bližšie upraviť služobné podmienky ustanovené týmto zákonom a upraviť, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny. Túto povinnosť si žalovaný splnil a pri posudzovaní previnenia žalobcu aj postupoval. Ods. 3 tohto ustanovenia upravuje, že služobný poriadok je záväzný pre služobný úrad a pre všetkých jeho štátnych zamestnancov, ktorí musia byť s jeho obsahom riadne oboznámení. Žalobca s ním bol riadne oboznámený, čo v konaní nebolo ani sporným. Spochybňovanie záväznosti služobného poriadku nemá logický právny základ, preto túto argumentáciu žalobcu vyhodnotil ako neprijateľnú. Účelom služobného poriadku je bližšie špecifikovať jednotlivé ustanovenia zákona o štátnej službe, ktoré upravujú služobné podmienky. Obsahové náležitosti služobného poriadku zákon o štátnej službe konkrétne neustanovuje, okrem povinnosti služobného úradu upraviť v služobnom poriadku tie povinnosti štátneho zamestnanca, ktorých porušenie služobný úrad považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny. Opakované menej závažné porušenie služobnej disciplíny ako aj závažné porušenie služobnej disciplíny sú jedným z dôvodov, na základe ktorých môže služobný úrad skončiť štátnozamestnanecký pomer štátneho zamestnanca výpoveďou alebo okamžite. Žalobca vo svojich

odvolacích námietkach zotrval na zľahčovaní a bagatelizovaní svojej miery zavinenia, pričom odvolací súd uviedol, že práve v podcenení závažnosti konania spočíva žalovaným tvrdený argument, keď poukázal na preventívny charakter, povinnosti žalobcu ako štátneho zamestnanca financovaného zo štátneho rozpočtu, ktorý si nemôže takýmto spôsobom dovoliť nakladať s verejnými prostriedkami, keď služobné motorové vozidlo, by sa malo používať na súkromné účely, pričom je nevyhnutné udržať služobnú disciplínu a poriadok. Za dôležitý považoval pritom argument žalovaného, že práve za 23 minút mohlo dôjsť k dopravnej nehode a prípadnému zraneniu a usmrteniu nepovolene vedúcich sa osôb v služobnom motorovom vozidle, za čo by niesol zodpovednosť a prípadnú náhradu škody práve žalovaný. Žalovaný preto musí preventívne voči takýmto nedovoleným konaniam zasiahnuť, takéto konanie sledovať a následne ho aj sankcionovať, zvlášť keď je na to upozornený verejnosťou. Používanie služobného motorového vozidla hoci iba na 23 minút je aj podľa názoru odvolacieho súdu neakceptovateľné, zvlášť keď má žalovaný vo svojich interných predpisoch určené, čo je potrebné považovať za závažné porušenie služobnej disciplíny. Svojim oboznámením sa s týmito predpismi, si žalobca musel byť vedomý následkov svojho konania. Odvolací súd sa tiež stotožnil s názorom žalovaného v tom, že hoci škoda v danom prípade nevznikla, vzhľadom na ďalšie predpoklady pri skúmaní intenzity porušenia služobnej disciplíny to zavinenie žalobcu nijako neznižilo. Odvolací súd nepovažoval za relevantné tvrdenia žalobcu ohľadne porovnateľného porušenia pracovnej disciplíny iným zamestnancom a posúdením jeho zodpovednosti žalovaným. Porovnanie v takomto prípade s iným možným zamestnancom nezakladá diskriminačné konanie. Rovnako za nedôvodnú považoval obranu žalobcu, že nemožno od neho požadovať, aby si pamätal množstvo rôznych interných aktov. Tieto sú totiž pre žalobcu záväzné. Vzhľadom na právnu úpravu, ako aj zmenu právneho predpisu, ktorý stanovil nové postupy a lehoty, odvolací súd nemôže akceptovať ani námietku, že výpoveď bola daná s polročným odstupom skutku. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou, že by si žalovaný upozornením akokoľvek predlžoval lehotu na výpoveď a že by išlo o svojvôľu. Zákon č. 55/2017 Z. z. upravil postup, ako má služobný úrad pri preverovaní porušenia služobnej disciplíny štátnym zamestnancom postupovať a tiež upravuje lehoty pre vykonanie jednotlivých úkonov a lehoty pre prípadné následné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru. Podľa § 118 ods. 3 tohto zákona, ak sa generálny tajomník domnieva, že štátny zamestnanec porušil služobnú disciplínu, písomne oznámi túto skutočnosť poradnej komisii do 15 dní odo dňa, keď sa o porušení služobnej disciplíny štátnym zamestnancom dozvedel. Porušenie služobnej disciplíny posudzuje generálny tajomník, a to buď z vlastného podnetu alebo na návrh vedúceho zamestnanca. Vedúci zamestnanec, ktorého podriadený štátny zamestnanec sa mal dopustiť porušenia služobnej disciplíny, môže podať písomný návrh generálnemu tajomníkovi v lehote 15 dní, odo dňa kedy sa o porušení služobnej disciplíny dozvedel. Generálny tajomník zriaďuje na účely preskúmania návrhu poradnú komisiu, ktorá preskúma, či s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, štátny zamestnanec porušil služobnú disciplínu a v akej miere závažnosti. Ak sa generálny tajomník domnieva, že štátny zamestnanec porušil služobnú disciplínu, písomne oznámi túto skutočnosť poradnej komisii v lehote 15 dní odo dňa, keď sa o porušení služobnej disciplíny týmto štátnym zamestnancom dozvedel. Po uplynutí tejto lehoty, generálny tajomník nemôže vyvodzovať zodpovednosť voči štátnemu zamestnancovi za porušenie služobnej disciplíny. Ustanovenia ods. 3 až 6 upravujú postup poradnej komisie pri preskúmaní, či došlo k porušeniu služobnej disciplíny štátnym zamestnancom. Štátny zamestnanec má vždy právo vyjadriť sa písomne k veci a doložiť poradnej komisii dôkazy, ktorými sám disponuje, a ktoré by preukazovali jeho tvrdenia. V prípade, že niektoré dôkazy nevie objektívne predložiť, je vhodné ich aspoň uviesť. Štátny zamestnanec by mal v priebehu preskúmania porušenia služobnej disciplíny spolupracovať s poradnou komisiou. Poradná komisia si za účelom preskúmania všetkých okolností porušenia služobnej disciplíny zabezpečí všetky potrebné podklady. Podkladom môže byť všetko, čo prispeje k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci a je v súlade s právnymi predpismi, najmä vyjadrenie štátneho zamestnanca, iných fyzických osôb, prípadne služobných úradov. Poradná komisia následne vyhotoví písomný záznam, ktorý bude obsahovať najmä popis všetkých úkonov, ktoré sa vykonali v priebehu preskúmania porušenia služobnej disciplíny, ako aj podklady, na základe ktorých dospeli k záveru, že štátny zamestnanec porušil, prípadne neporušil služobnú disciplínu. Na záver poradná komisia vypracuje odporúčacie písomné stanovisko, v ktorom uvedie, či došlo k porušeniu služobnej disciplíny a v akej miere závažnosti. Toto stanovisko musí doručiť generálnemu tajomníkovi v zákonom stanovenej lehote. Je nepochybné, že ide o presne definovaný proces s lehotami, ktoré predpokladajú aj určité časové úseky,

preto môže byť určitý odstup od skutku, z ktorého sa vychádza pri porušení štátnozamestnaneckej disciplíny do času, kedy sa pristúpi k výslednému riešeniu, ktorého môže byť aj výpoveď. Podobne aj úprava § 119 je špecifická, keď zákon upravuje postup generálneho tajomníka po predložení odporúčacieho stanoviska poradnou komisiou. Generálny tajomník je povinný v lehote 10 dní odo dňa predloženia stanoviska poradnou komisiou, vydať písomné upozornenie o porušení služobnej disciplíny alebo písomné upovedomenie o tom, že nedošlo k porušeniu služobnej disciplíny.

5.3. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu (č. 1. 337) podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzuje výslovne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Posudzujúc však dovolanie žalobcu podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje zároveň aj z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

6.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) vidí dovolateľ predovšetkým v názore odvolacieho súdu, že interný riadiaci akt upravujúci základné zásady, ciele a spôsob kontroly vykonávanej podľa pravidiel ustanovených v osobitnom predpise má záväzný charakter ako smernica či poriadok. Toto konštatovanie považuje za arbitrárne, pretože na jednej strane žalobcovi vytýka, že sa mal správať podľa platných interných predpisov, na strane druhej ignoruje skutočnosť, že zákon č. 400/2009 Z. z. platil len do účinnosti zákona č. 55/2017 Z. z.. Ak teda žalovaný musel postupovať podľa zákona č. 55/2017 Z. z., tak rovnako podľa neho musel posudzovať aj konanie žalobcu. Keďže odvolací súd vo svojom odôvodnení (bod. 50) rozhodnutia uvádza odvolanie na § 75 ods. 1 písm. g/ zákona č. 55/2017 Z. z., tzn. že je tu možnosť výpovede do 2 mesiacov od oznámenia upozornenia o závažnom porušení pracovnej disciplíny, potom je namieste podľa dovolateľa posudzovať, čo zákon č. 55/2017 Z. z. považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny. So služobným poriadkom definovaným v § 109 ods. 3 zákona č. 55/2017 Z. z. musí byť oboznámený každý zamestnanec, čo však v prípade žalobcu splnené nebolo, keďže v konaní služobný poriadok nebol vydaný podľa tohto zákona a v takejto podobe nebol žalobcovi predložený na jeho oboznámenie. Pre výpoveď v zmysle § 75 ods. 1 písm. g/ zákona č. 55/2017 Z. z. je esenciálnym znakom presné špecifikovanie interného predpisu s odvolaním sa na presné ustanovenie, ktorého zakladá subsumáciu konania žalobcu ako závažné porušenie služobnej disciplíny. Toto sa však nestalo, odvolací súd sa nijako nevyporiadal s tým, že zákon č. 55/2017 Z. z. nemá žiadne prechodné ustanovenia k zákonu č. 400/2009 Z. z. Zmenou tohto zákona sa žalovaný dostal do výhody, pretože upozornením si žalovaný môže akokoľvek predĺžiť lehotu na výpoveď. Dovolateľ má za to, že ak sa zrušil zákon č. 400/2009 Z. z., tak je na mieste konštatovanie, že tu nie je konanie podľa zákona č. 55/2017 Z. z., ktoré by tento zákon a jeho podzákonné predpisy prijaté za jeho účinnosti, definovali ako závažné porušenie služobnej disciplíny pred obdobím 1. júna 2017.

6.2. Z týchto dôvodov zároveň dovolateľ namieta aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), pričom za právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu neboli podľa jeho názoru vyriešené považuje a/ „otázku (ne)nadväznosti zákona č. 400/2009 Z. z. a zákona č. 55/2017 Z. z. z pohľadu práv zamestnanca a princípu právnej istoty, ktorý v posudzovanom prípade nebol dodržaný výkladom noriem § 75 ods. 1 písm. g/ zákona č. 55/2017 Z. z. a § 51 ods. 2 zákona č. 400/2009 Z. z. v spojitosti s plynutím lehôt a neexistencie prechodných ustanovení nového zákona“; b/ „otázku, či konanie žalobcu možno podľa nového zákona posudzovať ako porušenie služobnej disciplíny závažným spôsobom“.

6.3. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. K dovolaniu žalobcu podal svoje vyjadrenie žalovaný. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za rozsudok, ktorý je vydaný v súlade s platnými právnymi predpismi, na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý bol správne právne posúdený. V rámci svojho rozsiahleho vyjadrenia sa okrem iného vyjadril aj vo vzťahu k služobnému poriadku č. 2/2017, vydanému žalovaným podľa § 109 ods. 3 zákona č. 55/2017 Z. z., kedy uvádza, že nakoľko v predmetnom konaní vo veci disciplinárnej zodpovednosti žalobcu nebol okrem prechodných ustanovení tento služobný poriadok aplikovaný, neexistoval dôvod z jeho strany tento interný predpis v súdnom konaní predkladať. Ani v priebehu celého súdneho konania nebolo, či už zo strany žalobcu alebo súdu požadované predmetný služobný poriadok predkladať. To, že doklad o oboznámení žalobcu so služobným poriadkom č. 2/2017

nebol v konaní predložený, nemôže zakladať žalobcom ničím nepodložené tvrdenie o tom, že žalobca nebol oboznámený so žiadnym predpisom prijatým podľa § 109 zákona č. 55/2017 Z. z., ktorý by ako služobný poriadok mal upravovať, čo je závažným porušením služobnej disciplíny. Z tohto, ako aj z ďalších dôvodov obsiahnutých vo svojom vyjadrení preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 448 CSP podané dovolanie zamietol v celom rozsahu ako nedôvodné.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie, podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 CSP.

I.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolaťelom namietanej procesnej vade.

12.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namieta, že rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

13.1. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

13.2. Druhá veta stanoviska R 2/2016 predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa napríklad tých prípadov, v ktorých rozhodnutie súdu (či už vo vzťahu ku komplexu v spore riešených otázok, alebo aj len jednej, avšak pre výsledok sporu rozhodujúcej otázke), neobsahuje žiadne odôvodnenie.

13.3. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Podľa názoru dovolacieho súdu došlo postupom odvolacieho súdu k procesnej vade, na ktorú sa vzťahuje druhá veta stanoviska R 2/2016. Odvolací súd sa totiž v odôvodnení svojho rozsudku náležite nevysporiadal s argumentáciou žalobcu v odvolacom konaní, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď. Išlo o námietku týkajúcu sa posúdenia miery závažnosti porušenia služobnej disciplíny vo vzťahu k „novému“ služobnému poriadku č. 2/2017, ktorý bol žalovaným vydaný v zmysle zákona č. 55/2017 Z. z. Predmetnú námietku je v danom prípade nevyhnutné považovať za argument, ktorý je pre samotné rozhodnutie vo veci rozhodujúci a to z nasledovných dôvodov.

14.1. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. S odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP) a nad jeho rámec v zmysle uplatnených námietok v odvolacom konaní doplnil; vychádzal pritom z riadne zisteného skutkového stavu vyplývajúceho z dostatočne vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie. V odôvodnení svojho rozhodnutia konkrétne (okrem iného) uviedol, že zákon č. 55/2017 Z. z. v ustanovení § 109 odkazuje na služobný poriadok, ktorý služobný úrad musí vydať po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný. V zmysle tohto ustanovenia bol služobný úrad priamo zmocnený na vydanie tohto interného služobného predpisu s podmienkou, že bude udelený súhlas zamestnancov, čo v konaní odvolací súd považoval za preukázané. Podľa jeho názoru ním bol žalobca riadne oboznámený, čo v konaní nebolo ani sporné, preto spochybňovanie záväznosti služobného poriadku žalobcom nemá logický právny základ, preto túto jeho argumentáciu vyhodnotil ako neprijateľnú. S uvedeným zdôvodnením odvolacieho súdu sa podľa názoru dovolacieho súdu nemožno stotožniť, na rozdiel od odvolacieho súdu význam riadneho odôvodnenia tejto námietky žalobcu považuje dovolací súd v posudzovanom prípade za právne významné a spôsob odôvodnenia odvolacím súdom naopak za nedostatočný.

14.2. Vychádzajúc zo skutkového stavu veci žalovaný listom zo 16. októbra 2017 (č. I. 7; 62) skončil so žalobcom štátnozamestnanecký pomer výpoveďou. Pre posúdenie jeho konania (skutok z 13. apríla 2017), čo do porušenia hmotnoprávných predpisov žalovaný aplikoval zákon a služobné predpisy účinné v čase, kedy ku konaniu došlo, t. j. zákon č. 400/2009 Z. z. a IRA č. 7/2014 a č. 2/2016. Vzhľadom k

tomu, že v čase vydania písomného upozornenia na porušenie služobnej disciplíny z 22. septembra 2017 (č. l. 56) bol účinný zákon č. 55/2017 Z. z., žalovaný zvolil procesný postup v zmysle tohto zákona a ako výpovedný dôvod aplikoval ustanovenie § 75 ods. 1 písm. g/ zákona č. 55/2017 Z. z. („služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak je u štátneho zamestnanca dôvod na okamžité skončenie štátnozamestnaneckého pomeru“) v spojení s § 78 ods. 1 zákona č. 55/2017 Z. z. („služobný úrad môže okamžite skončiť štátnozamestnanecký pomer štátneho zamestnanca do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia upozornenia o závažnom porušení služobnej disciplíny, najneskôr do jedného roka odo dňa, keď dôvod na okamžité skončenie štátnozamestnaneckého pomeru vznikol“). Samotnej výpovedi predchádzalo písomné upozornenie na porušenie služobnej disciplíny z 22. septembra 2017 (č. l. 56) adresované žalovaným žalobcovi. Žalovaný upozornením v zmysle § 119 ods. 1 zákona č. 55/2017 Z. z. („ak generálny tajomník dospeje na základe stanoviska poradnej komisie k záveru, že došlo k porušeniu služobnej disciplíny, vydá upozornenie v lehote desiatich dní odo dňa predloženia stanoviska poradnou komisiou“) upozornil žalobcu, že na dané konanie žalobcu vzhľadom a toto posúdil ako závažné porušenie služobnej disciplíny.

14.3. Zákon č. 55/2017 Z. z. rozlišuje vo svojich ustanoveniach dva stupne intenzity porušenia služobnej disciplíny a/ menej závažné a b/ závažné porušenie služobnej disciplíny. Pri závažnom porušení služobnej disciplíny zákon oprávňuje zamestnávateľa na výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru so zamestnancom, ktorý sa takéhoto závažného porušenia dopustil, avšak v prípade výpovede tak zamestnávateľ môže urobiť len z dôvodov taxatívne vymenovaných v zákone (§ 75). Zákon síce rozlišuje medzi týmito dvoma pojmi, bližšie ich však nekonkretizuje a ani neuvádza, aké konkrétne porušenia možno subsumovať pod ktorý stupeň intenzity porušenia služobnej disciplíny. Samotné hodnotenie tejto intenzity naopak závisí od konkrétneho zamestnávateľa s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, charakter vykonávanej práce, osobu zamestnanca, jeho postoj k plneniu služobných úloh, intenzity a spôsob porušenia služobných povinností, situáciu v ktorej k porušeniu služobnej disciplíny došlo, ako aj dôsledky porušenia služobných povinností vo vzťahu k jeho zamestnávateľovi (napr. vznik škody). V tejto súvislosti je významné ustanovenie § 109 ods. 2 zákona č. 55/2017 Z. z. („v služobnom poriadku služobný úrad najmä bližšie upraví služobné podmienky ustanovené týmto zákonom a upraví, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny“), ktorý je vydaný služobným úradom po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný (§ 109 ods. 1 zákona č. 55/2017 Z. z.). Takto vydaný služobný poriadok - viazaný k zákonu č. 55/2017 Z. z. (ďalej len „nový služobný poriadok“) je záväzný tak pre služobný úrad ako aj pre všetkých jeho štátnych zamestnancov, ktorí musia byť s jeho obsahom riadne oboznámení (§ 109 ods. 3 zákona č. 55/2017 Z. z.). Služobný poriadok nadobúda účinnosť dňom, ktorý je v ňom určený, najskôr však dňom jeho zverejnenia v služobnom úrade spôsobom určeným služobným úradom. Služobný poriadok musí byť prístupný každému štátnemu zamestnancovi (§ 109 ods. 4 zákona č. 55/2017 Z. z.).

14.4. Nový služobný poriadok nie je súčasťou súdneho spisu. V konaní nebolo preukázané ani oboznámenie sa žalobcu s týmto novým služobným poriadkom. Obsahom súdneho spisu sú „iba“ prerokovania služobného poriadku platného pred účinnosťou zákona č. 55/2017 Z. z. (č. l. 108 a nasl.). Absenciu nového služobného poriadku (služobný poriadok č. 2/2017) v súdnom spise potvrdzuje aj vyjadrenie žalovaného k dovolaniu žalobcu (bod 7 tohto rozhodnutia), ktorý ho v súdnom konaní ani nepredkladal. Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanom prípade konanie žalobcu síce naplnilo znaky porušenia služobnej disciplíny z hľadiska hmotnoprávneho, avšak z pohľadu stupňa intenzity porušenia služobnej disciplíny, nebolo možné za súčasného zisteného skutkového stavu veci, konanie žalobcu posúdiť (preskúmať) v intenciách znenia nového služobného poriadku č. 2/2017 a dospieť tak k záveru, že v danom prípade boli splnené všetky okolnosti prípadu (bod 14.3. tohto rozhodnutia), ktoré by potvrdzovali správnosť tohto posúdenia žalovaným, od čoho napokon závisel samotný dôvod výpovede. Odvolací súd preto nielenže nedal, ale ani nemohol náležitým spôsobom odôvodniť svoje rozhodnutie v žalobcom namietanej otázke miery posúdenia závažnosti porušenia služobnej disciplíny. Takýto postup odvolacieho súdu je preto nutné označiť ako arbitrárny, odporujúci materiálneho právneho štátu.

15. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd vo svojom rozhodnutí dovolateľom namietanú vadu konania ignoroval a v tejto súvislosti mu neposkytol žiadnu relevantnú odpoveď (odôvodnenie). Postup

odvolacieho súdu bol preto v tejto časti procesne nesprávny a založil vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

16. Pre prípad, že dovolateľ namieta, že súdy rozhodli bez náležitého zistenia skutočného stavu veci, nevykonali ním navrhnuté dôkazy, dôkazy vykonané v súdnom konaní nesprávne vyhodnotili, tak v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnoprávnej neudržateľnosti tohto názoru najvyššieho súdu (II. ÚS 465/2017).

II.

17. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f/ CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa v ďalšom už nezaoberal žalobcom namietanou prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

18. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.